

Investice do společné infrastruktury NATO představují významnou oblast spolupráce mezi členskými státy Severoatlantické aliance a jsou základním pilířem plánování jejich společné obrany. Za účelem organizace a koordinace tohoto významného úkolu disponuje NATO Programem bezpečnostních (obránných) investic NATO (NSIP - NATO Security and Investment Programme), který Alianci slouží k zabezpečení nezbytných zdrojů k pokrytí investic tohoto typu. Cílem článku je popsat fungování programu NSIP, vymezit jeho moderní historii, ohodnotit současný stav jeho užívání členskými státy a zformulovat návrhy opatření, které by v budoucnu umožnily ČR lépe využívat společné zdroje tohoto programu.

1. Vymezení a úloha programu NSIP

Program NSIP je program určený k financování, úpravě a pořízování stěžejní alianční infrastruktury nezbytné k zabezpečení požadovaných operačních schopností NATO. Jeho prostřednictvím je financováno budování, úprava a pořízování leteckých a námořních základen, strategických skladů, páteřních radarových systémů apod. Pro národním vojenská velitelství představuje možnost zabezpečit finančně náročnou infrastrukturu ze společného zdrojového rámce Aliance. Program NSIP přímo přispívá ke zlepšování obranných schopností NATO a zvyšování interoperability mezi členskými státy. Kromě vojensko-strategických úkolů plní program NSIP důležitou úlohu i v oblasti politické, kde směřuje zejména k těmto cílům:

1. Prohloubení procesů směřujících k posílení soudržnosti Aliance a zajištění existence silné transatlantické vazby.
2. Potvrzení vzájemné solidarity mezi Spojenci s ohledem na zabezpečení existujících úkolů.
3. Pokračování v dělbě úkolů, rizik, odpovědnosti a nákladů a užitků, které napomáhají udržovat vysokou úroveň vzájemné koheze. [1]

K vymezení úkolového rámce byly pro fungování programu NSIP zformulovány tři základní principy. Ty se snaží vést tento program k co nejefektivnějšímu vynakládání společných zdrojů při zajištění maximálního společného užitku Aliance. Výše zmiňované principy jsou následující:

1. Vzájemná spolupráce a společná odpovědnost za bezpečnost celé Aliance.
2. Založení jednotlivých programů na skutečných obranných potřebách NATO jako celku.
3. Podpora těch projektů, které jsou mimo odpovědnost a/nebo možnosti pořízení jednotlivých států, ale jsou potřebné pro Alianci jako celek.

S ohledem na vysokou ekonomickou náročnost projektů spojených se zabezpečením společné alianční infrastruktury byly rovněž vytvořeny předpoklady jejich potřebného zaměření.

Aby mohl být projekt financován z programu NSIP, pak by měl spadat do některé z následujících kategorií:

1. Včasné a přesné pořízení informací, jejich ověření a vyhodnocení.
2. Přizpůsobivé, výkonné a mobilní komunikační a informační systémy.
3. Společná logistika schopná rychlého nasazení v rámci multinacionálních sil.
4. Odpovídající kapacity k přijetí spojeneckých sil.
5. Strategicky rozmístěné skladové a opravárenské kapacity.
6. Regionální dopravní síť vhodná k využití spojeneckými vojsky. [2]

2. Historie

Program bezpečnostních investic NATO slouží od roku 1951 členským státům Aliance k zabezpečení společné stěžejní infrastruktury. Za zásadní přelom v jeho existenci je možné považovat rozpad Varšavského paktu. S ohledem na změny v oblasti hrozeb a rizik bylo nutné společné alianční financování infrastruktury reformovat. Spojenci si plně uvědomovali, že ačkoliv hlavním úkolem Aliance zůstává ochrana míru v Severoatlantickém regionu, tak rovněž narůstá význam operací, které vyžadují řízení ve smyslu krizového managementu. Bylo tak nezbytné zabývat se otázkou, jak vytvořit takový systém páteřní infrastruktury, která by podpořila přechod k menším, ale zároveň více flexibilním a mobilním silám, schopným rychlého nasazení v rámci mnohonárodnostních kontingentů. [3]

Významným impulzem pro změnu fungování infrastrukturního programu NATO byla londýnská konference v roce 1990, na které se v důsledku změny mezinárodního bezpečnostního klimatu spojenci shodli na nutnosti restrukturalizovat NATO a schválili novou strategickou koncepci. [4] V důsledku odmítnutí zprávy NMA (NATO Military Authorities) v březnu 1991 zahájil vojenský výbor NATO zásadní revizi Infrastrukturního programu NATO. Zároveň byla Severoatlantickou radou ustanovena *ad hoc* skupina k posouzení národních, politických, ekonomických, procesních a jiných faktorů, které bylo nutné zvážit s ohledem na snahu vytvořit nový program financování společné infrastruktury.

Prvotní vyhodnocení nejširších vojenských principů, na kterých měl být postaven budoucí infrastrukturní program NATO poskytl vojenský výbor Severoatlantické radě v červnu 1991. Tato zpráva obsahovala doporučení kvantifikovat společně financovanou i národně zabezpečovanou infrastrukturu prostřednictvím souborů opatření k zajištění obranyschopnosti, [5] které by byly přímo propojeny s implementací strategické koncepce Aliance a jasně zapadaly do plánovacího procesu společných sil. Vojenský výbor také zformuloval postup při vytváření **CP (Capability Package)**, definoval jeho obsah a předložil Severoatlantické radě (NAC) interní zprávu k projednání tohoto řešení s vrchními velitelstvími a členskými státy. Severoatlantická rada vzala tuto zprávu na vědomí, ale vyžádala si na jaro 1992 konečné stanovisko vojenského výboru (MC). To mělo rovněž obsahovat posouzení dopadu CP na přijatou strategickou koncepci NATO, strukturu sil, jednotlivá velitelství a koncepci budoucího rozvoje Aliance. [6] I přes jisté nesrovnalosti ohledně propojení zvažovaného systému CP s plánovacími procedurami alianční obrany dospěla Severoatlantická rada i vrchní velitelství k názoru, že přechod na systém plánování infrastruktury prostřednictvím CP je možný prakticky okamžitě. Bylo stanoveno, že veškeré budoucí společně financované aktivity Aliance, včetně společné infrastruktury, musí být v přímé souvislosti se Strategickou koncepcí NATO a že minimální rozsah infrastruktury financované ze společných zdrojů musí být stanoven v rámci příslušného CP. Užití společných zdrojů bylo omezeno na investice do infrastruktury, které

společně s přidělenými silami a jinými zásadními bezpečnostními činiteli umožňují zodpovědným vrchním velitelstvím dosahovat požadované úrovně vojenských schopností.

Ohledně CP byl stanoven požadavek nutného „zřejmého“ zlepšení vojenských schopností a to i v případě, že se jeho prostřednictvím pořizuje pouze dílčí část architektury sloužící k naplnění nějakého širšího požadavku. Velikost CP byla specifikována tak, že každý CP musí být tak velký, aby umožňoval lepší kontrolu a monitorování plánovací a implementační fáze. Tím mělo být do budoucna zabezpečeno, že program je dostatečně flexibilní s ohledem na možné alternativy budoucího vývoje. [7] Na závěr byla za účelem pokrytí všech předchozích požadavků vytvořena Nejvyšší rada pro zdroje (SRB - Senior Resource Board) jako orgán s nejširší odpovědností za společné financování v rámci Severoatlantické aliance.

Prozatím poslední z řady změn v organizaci programu společné infrastruktury byla představena na NSIP konferenci, která se uskutečnila v roce 2005 v bulharské Sofii. Jejím cílem bylo sladit fungování programu NSIP s existencí dvou vrchních velitelství NATO (ACO a ACT) a vymezit jeho další směřování. V průběhu konference se členské státy rozhodly o nutnosti přechodu od statické infrastruktury k infrastruktuře mobilní, kterou je možné pružně rozmístit v krizových oblastech. Také bylo dosaženo shody ohledně zaměření projektů z programu NSIP. Ty by měly směřovat zejména ke zvýšení kompatibility, integrity, komunikace a toků informací mezi spojenci. Kvůli úsporám v oblasti zdrojů bylo rozhodnuto, že nově navrhované CP se budou zaměřovat na využití stávající infrastruktury jak v jednotlivých zemích, tak i v oblastech operací. Při plánování nových schopností Aliance by pak CP měly odrážet reálné možnosti členských států. Také byl přehodnocen systém plánování společné infrastruktury prostřednictvím **Revize obranných požadavků (DRR - Defence Requirements Review)**, která je založena na desetiletém plánovacím horizontu. Členské státy se shodly, že vzhledem k rostoucí náročnosti zajišťování obranných schopností Aliance bude vhodnější opírat se při plánování infrastruktury o horizont v délce dvaceti let, který je zachycen prostřednictvím dlouhodobých požadavků schopností (LTCR - Long Term Capability Requirements).

3. Vlastní fungování programu NSIP

3.1 Zúčastněné výbory

Hlavní alianční orgány, které se zabývají schvalováním a realizací investic z programu NSIP, jsou Nejvyšší rada pro zdroje, výbor pro infrastrukturu a odbor bezpečnostních investic (SID - Security Investment Directorate) mezinárodního štábu NATO. V současnosti se jedná o tři nezávislé subjekty, které si poskytují vzájemnou podporu při schvalování a implementaci investic směřujících do společné infrastruktury NATO. Vzhledem k IC (Infrastructure Committee) plní ředitel SID úlohu jeho předsedy. Dále se na fungování programu NSIP podílí také strategická velitelství (ACO a ACT), která se vyjadřují k nutnosti investic pro dosažení minimálních vojenských požadavků s ohledem na DRR [8], mezinárodní vojenský štáb, který představuje reprezentaci mezinárodního vojenského velení s ohledem na komplexnější záležitosti spojené s realizací investic [9] a agentury NC3A [10] a NACMA [11], NAMSA a další.

3.2 Propojení strategického plánování schopností NATO s programem NSIP

Pro potřebu sladění společného plánování sil a zdrojů byl vytvořen poměrně složitý systém plánovacích aktivit. **SC (Strategic Commands, ACO a ACT)** stanovují minimální vojenské

požadavky za účelem naplnění úrovně ambicí NATO (LOA - Level of Ambitions) pro nejméně desetiletý horizont na základě předpokládaného vývoje bezpečnostního prostředí. Tyto minimální vojenské požadavky jsou zformulovány na základě vojensko-politického zadání, strategického zpravodajského odhadu (NATO Strategic Intelligence Estimate), posledních zpracovaných analýz, zkušeností nabytých během vojenských operací atd. Zároveň SC v praxi využívají za účelem určení minimálních vojenských požadavků i podporu dalších subjektů, zejména pak mezinárodního štábu a mezinárodního vojenského štábu. Základním nástrojem, který SC v současné době užívají pro potřeby určování potřebného rozsahu a struktury aliančních sil je DRR. Ten představuje efektivní nástroj ke stanovení potřebné velikosti a struktury sil NATO vzhledem k nejširšímu možnému spektru operačních scénářů, které mohou nastat. V první fázi je zformulován pouze vojensky, jako podklad pro dočasné plánování sil a prostředků. Po vydání MG (Ministerial Guidance) dochází ještě k jeho dalšímu upřesnění na základě politických rozhodnutí členských států. Velitelství ACT (Allied Command Transformation) je následně zodpovědné za rozpracování DRR na úroveň jednotlivých členů, tak aby byly pokryty potřeby v souladu s plánovaným rozsahem a strukturou aliančních sil uvedených v DRR.

3.3 Proces zpracování, schvalování CP

Ve vztahu k DRR představuje CP dokument představující soubor stěžejní infrastruktury, kterou je nutné zabezpečit ze společných zdrojů Aliance, tak aby byly pokryty potřeby aliančních sil stanovené vrchními velitelstvími. Celkově musí CP obsahovat jasné vymezení hlavního úkolu, k jehož zabezpečení směřuje a vojenské schopnosti, jejichž zlepšení vyvolá. Dále musí obsahovat:

- ❑ požadavek na národní a společné financování infrastruktury,
- ❑ dostupnou infrastrukturu stejného typu, která byla identifikována v inventáři NATO,
- ❑ předběžný odhad nákladů zvažovaného CP,
- ❑ dopady na zdroje NATO, které vyplývají z realizace CP v oblasti lidských zdrojů a zabezpečení provozu a údržby,
- ❑ vyhodnocení dopadu na operační schopnosti od příslušného vrchního velitelství. [12]

Předmětem programu NSIP je zabezpečení odpovídající infrastruktury pro plánované potřeby aliančních sil, které jsou stanoveny v DRR. S ohledem na jejich plánovaný rozsah a strukturu je přezkoumáván současný stav na území jednotlivých členských států a v případě, že infrastruktura daného státu/států nevyhovuje, pak SC [13] dává návrh na vytvoření CP. Následně hostitelská země ve spolupráci s odpovědným SC provádí prvotní odhad nákladovosti CP tzv. TACE (Type A Cost Estimate).

3.3.1 Normální průběh požadavku na CP

Po dokončení odhadu nákladů typu A (TACE - Type A Cost Estimate) dochází v případě normálního průběhu realizace CP k analýze (screeningu) investice na ACO nebo ACT, v závislosti na charakteru investice. Zároveň jsou jednotlivá CP projednávána formou národních mítinků, kde se k nim vyjadřují jednotlivé členské státy a na Bi-SC CP Review Board [14]. V případě, že žádná ze zúčastněných zemí a složek proti projednávanému CP nic nenamítá, pak je ukončený proces zpracování CP a je postoupen k doporučení do MC (Military Committee) a SRB (Senior Resource Board). Po získání doporučení v obou těchto orgánech je mu přidělen stupeň

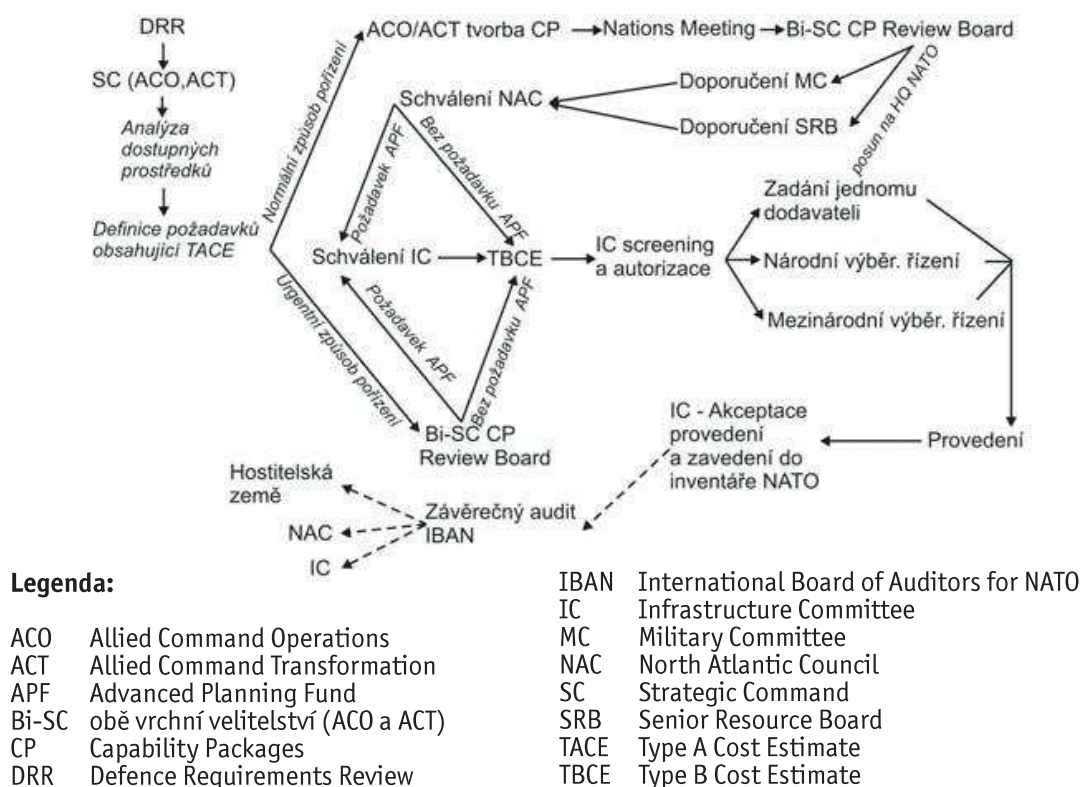
priority realizace a je postoupen ke schválení do NAC (North Atlantic Council). Schválení příslušného CP v NAC završuje normální proces schvalování CP.

3.3.2 Urgentní průběh požadavku na CP

V případě urgentního požadavku na zabezpečení investice z programu NATO NSIP není CP, kterého se požadavek týká, postupováno ke „screeningu“ a doporučení, ale je přímo postoupeno ke schválení Bi-SC CP Review Board. Proces zpracování i schvalování je pak ukončen v okamžiku schválení CP v Bi-SC CP Review Board.

3.4 Implementace CP

Proces implementace CP je zahájen jeho postoupením do IC, za účelem získání příspěvku na zpracování specifikace technických řešení projektu. Některé státy ovšem preferují vlastní prvotní profinancování zpracování specifikace z vlastních zdrojů, s tím že navrácení těchto prostředků nárokují až dodatečně z programu NSIP. Následně každá z národních vlád, které se daný CP týká, zpracovává specifikace technických řešení a kalkulaci předpokládaných nákladů prostřednictvím druhotného odhadu nákladovosti TBCE (Type B Cost Estimate). Každý z národních projektů z daného CP je předán IC k posouzení a schválení. IC zároveň určuje způsob pořízení investice, který může být buď mezinárodní, národní nebo prostřednictvím určeného dodavatele. K jinému než mezinárodnímu pořízení investice je nezbytný konsensus ostatních členských států. Tím je program připraven k realizaci. Po vlastním provedení investice je proveden alianční „screening“ pořízené infrastruktury. Pokud je vše splněno v souladu s požadavkem, pak je investice zařazena do evidence NATO, a naopak pokud existují nedostatky, pak je hostitelská země vyzvána k jejich odstranění (obr. 1).

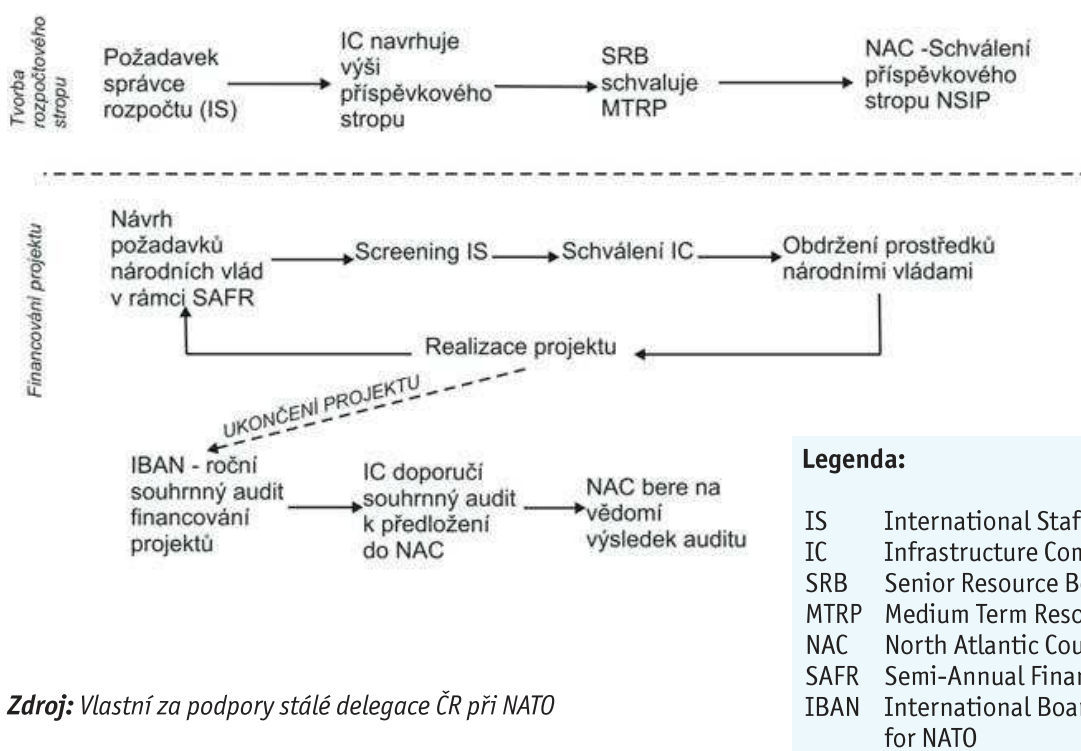

Obr. 1: Prvky procesu dlouhodobého plánování a jejich vzájemné vazby
(Přepřacováno podle CP Development Process za podpory stálé delegace ČR při NATO)

3.5 Financování projektů z programu NSIP

Jak již bylo dříve uvedeno, tak se na projektech programu NSIP členské státy podílí v rozsahu jim stanoveného *cost-share*. Samotné financování projektů z programu NSIP pak probíhá dvoustupňově. V první fázi dochází ke stanovení rozpočtového stropu a ve druhé k vlastnímu financování projektu, které se uskutečňuje v půlročních cyklech. Rozpočtový strop je vytvářen na základě požadavku mezinárodního sekretariátu NATO (IS - International Staff), který v této souvislosti plní funkci správce rozpočtu. Požadavek je dále postoupen k projednání IC, který jej projedná a s ohledem na ekonomickou náročnost investice a navrhne výši jejího příspěvkového stropu. Výše rozpočtového stropu se stává součástí MTRP (Medium Term Resource Plan) a je schvalována SRB. Pokud tato část schvalovacích procedur proběhne bez problémů, pak je postoupen individuální příspěvkový strop ke schválení do NAC.

Vlastní financování projektů probíhá na základě požadavků jednotlivých národních vlád, které jsou obsaženy v pololetně zpracovávaných zprávách o hospodaření SAFR (Semi-Annual Financial Report). Ty jsou předmětem „screeningu“ v rámci IS. Po jejich prověření jsou postoupeny ke schválení IC a v případě kladného vyjádření dochází k uvolnění finančních prostředků a k jejich zaslání jednotlivým národním vládám. Národní vlády tyto prostředky využijí k zabezpečení pořízení investice v daném pololetí. Využití těchto prostředků v rámci tohoto pololetí je pak opětovně zpracován do SAFR a slouží k revizi při projednání dalšího přidělení prostředků na danou investiční akci. V případě, že je v daném pololetí investice ukončena, pak není třeba zpracovávat výsledek plnění do SAFR, ale namísto toho provádí finální audit IBAN (International Board of Auditors for NATO). Výsledek auditu je postoupen k projednání IC, který sumarizuje ukončené projekty v daném pololetí a předkládá souhrnnou zprávu o auditu NAC. NAC uzavírá tento proces přijetím zprávy, případně žádostí o její další doplnění (obr. 2).

Zdroj: Vlastní za podpory stálé delegace ČR při NATO

Obr. 2: Průběh financování projektů pořizovaných z programu NATO NSIP

4. Dosavadní úspěšnost členských států při získávání zdrojů z programu NATO NSIP

Významným bezpečnostním i ekonomickým aspektem členství v NATO je schopnost angažovat se v projektech alianční obrany. Ty v případě jejich společného financování umožňují členským státům získávat nejmodernější technologie bez výrazného zatížení jejich národních obranných rozpočtů. Vzhledem k tomu, že jsou tyto společné projekty pořizovány z celoliančních zdrojů a každý stát na ně tedy vydává podíl odpovídající jeho *cost-share*, měla by být rovněž hodnocena schopnost států získávat investice z programu NSIP k jejich realizaci na vlastním území.

Schopnost využívat tyto společné zdroje je možné hodnotit prostřednictvím poměrového ukazatele ρ .

$$\rho = \frac{o}{p} \times 100\%$$

o – prostředky obdržené z NSIP p – prostředky poskytnuté do NSIP

Tento jednoduchý ukazatel bude dále využit k ohodnocení schopnosti členských států využívat zdroje z programu NSIP mezi roky 1993 až 2005. I přesto, že tento typ vyhodnocení skrývá řadu nedostatků, zdá se být vhodný alespoň k základnímu rozboru situace v oblasti čerpání společných zdrojů z NSIP. Současně je nutné brát na vědomí existenci zejména následujících omezení, která vypovídající schopnost těchto výsledků částečně degradují.

1. Tímto způsobem nemůže být vyhodnocena úspěšnost členů, kteří vstoupili do NATO v roce 2004. Vzhledem k administrativním omezením je nadmíru složité realizovat investice z programu NSIP v takto krátké době.
2. Pozice členských států, které vstoupily v roce 1999 je zkreslena s ohledem na to, že po vstupu do Aliance jsou standardně realizovány některé projekty (např. výstavba či modernizace páteřních letišť nebo radarů).
3. Projekty jsou udělovány na základě plánování společných sil, které v tomto případě probíhá v ACT Norfolk, kde některé státy prozatím nemají své zástupce.
4. Ze společných zdrojů v rámci NSIP jsou realizovány i další investice v rámci strategických velitelství a agentur (např. ACO, NAMSA, NACMA, NC3A, SACLANT atd.)

Pokud má ukazatel hodnotu 100 %, pak členský stát získal z programu NSIP prostředky ve výši odpovídající jeho příspěvku, pokud je vyšší, pak stát obdržel více než přispěl, pokud nižší, pak je tomu naopak. Vzhledem k omezením na straně států, které vstoupily do NATO v roce 2004, jsou v tab. 1 vynechány údaje o jejich podílech na čerpání prostředků z programu NSIP. U ostatních hodnocených zemí je na jedné straně možné identifikovat skupinu, která do programu NSIP převážně přispívá (Kanada, USA, Belgie) a na straně druhé skupinu, která z něj prostředky převážně získává (Turecko, Řecko, Portugalsko). Otázka, která musí být do budoucna dále zkoumána je zda-li je takové rozdělování společných prostředků způsobeno skutečnými potřebami investic do společné infrastruktury v těchto zemích, nebo zda-li je tento stav způsoben jinými faktory. Může se jednat například o efektivní národní lobby, způsob

	Stát	Obdrženo	Poskytnuto	Rozdíl O-P	
1.	Belgie	720 994 188	1 287 840 361	-566 846 173	55,98%
2.	Bulharsko	0	1 490 096	-	-
3.	Česká republika	40 744 631	28 853 762	11 890 869	141,21%
4.	Dánsko	692 090 225	947 351 106	-255 260 881	73,06%
5.	Estonsko	0	468 323	-	-
6.	Francie	980 563 341	1 101 611 008	-121 047 667	89,01%
7.	Itálie	1 949 557 991	2 101 430 685	-151 872 694	92,77%
8.	Kanada	80 556 413	1 544 703 285	-1 464 146 872	5,22%
9.	Litva	9 984 398	894 064	-	-
10.	Lotyšsko	0	596 030	-	-
11.	Lucembursko	58 779 087	54 575 322	4 203 765	107,70%
12.	Maďarsko	88 932 393	20 839 057	68 093 336	426,76%
13.	Německo	5 326 539 182	6 247 796 247	-921 257 065	85,25%
14.	Nizozemsko	831 882 105	1 312 386 345	-480 504 240	63,39%
15.	Norsko	1 978 760 942	787 716 355	1 191 044 587	251,20%
16.	Polsko	121 389 206	79 479 896	41 909 310	152,73%
17.	Portugalsko	563 514 615	70 239 102	493 275 513	802,28%
18.	Rumunsko	34 129	4 853 393	-	-
19.	Řecko	1 670 182 308	222 622 558	1 447 559 750	750,23%
20.	Slovensko	0	1 958 408	-	-
21.	Slovinsko	0	1 106 908	-	-
22.	Španělsko	96 365 729	127 691 903	-31 326 174	75,47%
23.	Turecko	4 320 101 818	284 306 592	4 035 795 226	1519,52%
24.	USA	1 188 165 405	7 639 376 865	-6 451 211 460	15,55%
25.	Velká Británie	2 464 264 224	3 289 387 974	-825 123 750	74,92%

Zdroj: Vlastní za přispění stálé delegace ČR při NATO

Pozn.: Rozdíly a podíly nových členských států jsou vzhledem k již zmíněné nevhodnosti vynechány. Hodnoty jsou uváděny v EUR. Součty sloupců se nemusí rovnat s ohledem na financování investic v rámci strategických velitelství a agentur.

Tab. 1: Poměry mezi výší obdržенých a poskytnutých prostředků jednotlivými členy v rámci programu NSIP v letech 1993 až 2005

přípravy projektů, podílení se na klíčovém plánování infrastruktury nebo zda-li je tato výše pouze vyvolána velikostí *cost-share*, který stanovuje i míru podílu na financování NSIP.

Zvláště zajímavých výsledků v této souvislosti dosahuje Turecko, které dokázalo od roku 1993 získat z programu NSIP téměř 1520 % prostředků, které do něj v těchto letech vložilo. Bohužel bližší informace o konkrétních projektech nejsou k dispozici, a proto nebude schopnost Turecka využívat společné zdroje z programu NSIP dále rozebírána, ale pouze se omeším na její potvrzení.

5. ČR a program NSIP

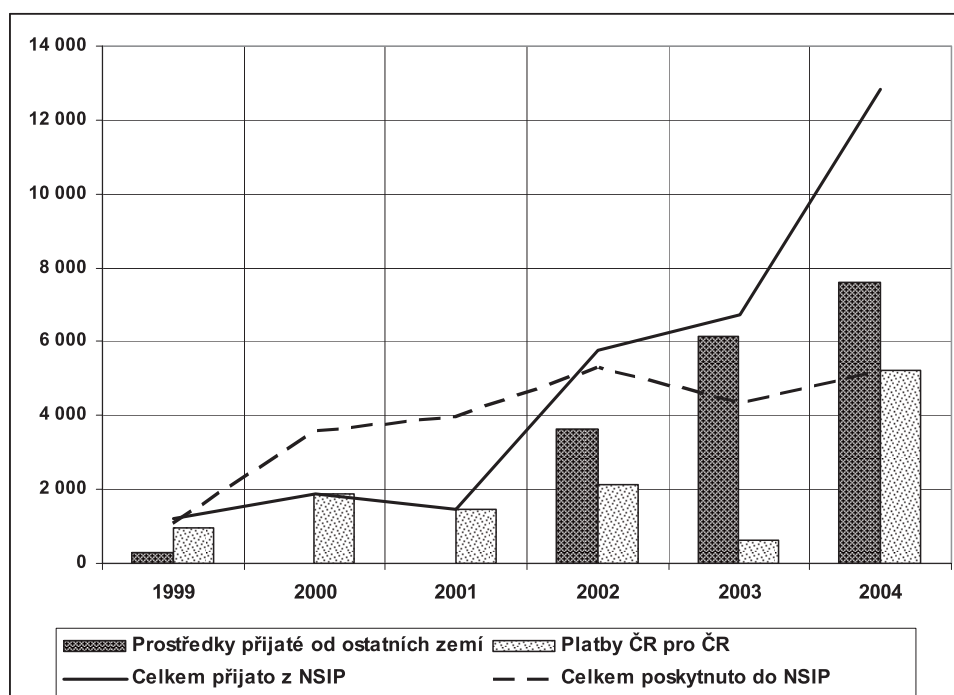
V případě hodnocení úspěšnosti České republiky při získávání prostředků z programu NSIP je situace poněkud komplikovanější. Vzhledem ke skutečnosti, že ČR vstoupila do NATO

až v roce 1999, není možné posuzovat uvedené výše přijatých a poskytnutých finančních prostředků z programu NSIP shodným způsobem jako v případě „starých“ členských států. Vzhledem k administrativně náročným procedurám tradičně nedochází v prvních letech členství v Alianci k žádnému čerpání prostředků ze společného infrastrukturního programu. Jak odráží tab. 2 a obr. 3. v případě ČR bylo toto období přibližně tříleté. Zlom nastal v roce 2002, kdy se rozběhly první investiční projekty NSIP na území ČR. U nových členských států se ale standardně přistupuje k investicím do infrastruktury spadající do oblastí páteřních letišť a radarů, a tak není možné uvedené hodnoty čistě interpretovat jako úspěch v získávání investic do společné alianční infrastruktury. Je možné je pouze považovat za potvrzení skutečnosti, že ČR mezi roky 1999 až 2004 z programu NSIP více prostředků obdržela, než do něj poskytla. Tato situace se však může po dobytí současných investičních akcí podstatně změnit a ČR by se mohla stát pro program NSIP čistým přispěvatelem, jak je tomu například u již zmiňované Kanady nebo Belgie.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Celkem
Celkem poskytnuto do NSIP	1 084,65	3 583,83	3 973,09	5 310,13	4 325,73	5 221,99	23 499,42
Prostředky od ostatních zemí	285,84	0	0	3 646,14	6 130,40	7 620,75	17 683,14
Platby ČR pro ČR	942,43	1 886,55	1 474,56	2 128,33	609,54	5 221,99	12 263,40
Celkem přijato z NSIP	1 228,27	1 886,55	1 474,56	5 774,47	6 739,95	12 842,74	29 946,54

Zdroj: MO, OI NSIP SV, Praha 2006

Tab. 2: Výše přijatých příspěvků ČR z programu NSIP (v tis. eur)

Zdroj: MO, OI NSIP SV, Praha 2006

Obr. 3: Výše prostředků poskytnutých a přijatých ČR v letech 1999-2004 z programu NSIP (v tis. eur)

Na základě výše zmíněných skutečností je možné uvést několik opatření, které by do budoucna umožnily předejít situaci, ve které by se ČR stala v rámci programu NSIP čistým při-

spěvatelem. Uvedené možnosti jistě nepředstavují vyčerpávající seznam opatření, i přesto se dle mého názoru jedná o klíčová opatření.

1. Zajistit ČR přístup k rozhodování o strategických potřebách Aliance prostřednictvím přítomnosti jejích zástupců v orgánech ACT Norfolk.
2. Aktivní lobování za budování společné alianční infrastruktury na území ČR napříč všemi zúčastněnými složkami MO a obou strategických velitelství.
3. Tvorba databáze obsahující všechny Aliancí zvažované projekty v oblasti infrastruktury včetně jejich specifik a databáze obsahující stávající nevyužité infrastrukturní kapacity AČR včetně jejich specifik.
4. Ujasnění postupu při zadávání veřejných zakázek týkajících se pořízení společné Alianční infrastruktury na území ČR, tak aby v důsledku administrativních průtahů nemohla být snižována kredibilita ČR.
5. Realizace opatření směřujících k většímu zapojení českých firem do programu NSIP mimo území ČR.
6. Odpovídající personální pokrytí výše uvedených kroků.

Závěr

Cílem tohoto článku bylo popsat fungování programu NSIP, vymezit jeho moderní historii a zformulovat návrhy opatření, která by v budoucnu umožnila ČR lépe využívat společné zdroje z tohoto programu. S ohledem na fungování programu NSIP byl vymezen jeho účel a orgány, které se investicemi do společné infrastruktury v NATO zabývají. Také byl rozebrán systém plánování, schvalování a implementace CP a systém financování projektů. Pro lepší pochopení organizace a smyslu programu NSIP byla v krátkosti vymezena jeho moderní historie a byly podtrženy základní aspekty, které ovlivnily formování programu NSIP po rozpadu Varšavské smlouvy. Vzhledem k významnosti této problematiky bylo provedeno vyhodnocení úspěšnosti členských států při čerpání prostředků z programu NSIP. Na základě výsledků byly členské státy rozděleny do dvou skupin. Na státy čistě přispívající v čele s Kanadou, USA a Belgií a na státy čistě benefitující, kde dominovaly zejména Turecko, Řecko a Portugalsko.

Pozice ČR byla hodnocena prostřednictvím dostupných údajů z let 1999 až 2004. Během prvních třech let členství v Severoatlantické alianci ČR nezaznamenala významnější přísun prostředků za účelem výstavby společné infrastruktury NATO. Tento trend se obrátil až v roce 2002 s rozběhem investic do páteřních letišť NATO. V současné době se ČR řadí mezi státy benefitující, avšak je možné že se po doběhu současných investičních aktivit stane čistým přispěvatelem. Na závěr byly zformulovány alespoň obecné principy, které by měly takovéto situaci zabránit. S ohledem na ně považuji do budoucna za klíčové provést analýzu systému získávání zakázek k pořízení společné infrastruktury, a to zejména u Turecka a Řecka, zajistit přítomnost českých zástupců v orgánech ACT, které provádí plánování vojenských požadavků, a zabránit administrativním komplikacím již schválených investic.

Poznámky:

- [1] North Atlantic Council, Renewal of Infrastructure Programme, C-M (93) 38 (Final), 18 June 1993, s. 4 a 5.
- [2] North Atlantic Military Committee, Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization, MCM-PAA-031-92, 6 May 1992, s. 1-9 a 1-10.

- [3] North Atlantic Military Committee, Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization, MCM-PAA-031-92, 6 May 1992, s. 1-9.
- [4] C-M (91) 88 Final 15 November 1991.
- [5] Capability Package (CP) – souhrn dokumentů NATO, postupů a činností, které na základě rozboru existujícího stavu obranyschopnosti směřují k dosažení strategických a operačních potřeb NATO (definice dle RMO 14/2005).
- [6] North Atlantic Military Committee, Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization, MCM-PAA-031-92, 6 May 1992, s. 1-1 a 1-2.
- [7] North Atlantic Military Committee, Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization, MCM-PAA-031-92, 6 May 1992, s. 1-7.
- [8] V tomto případě se jedná především o otázky spojené s vojenskou potřebností jednotlivých projektů.
- [9] Např. otázky z oblasti koncepčního směřování Aliance.
- [10] Účastní se IC v pozici „hostitelského státu“ a zabezpečuje koordinaci projektů kategorie velení a řízení CIS (Communication & Information System).
- [11] Účastní se IC v pozici „hostitelského státu“ pro oblast ACCS (Air Command and Control System).
- [12] North Atlantic Military Committee, Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization, MCM-PAA-031-92, 6 May 1992, s. 1-7.
- [13] Pro potřeby operací je to ACO a pro rozvojové a transformační otázky ACT.
- [14] CP Review Board ACT, ACO.

Literatura:

Renewal of Infrastructure Programme. Brussels: North Atlantic Council, 1993. C-M (93) 38 (Final).
Memorandum for the Secretary General North Atlantic Treaty Organization. Brussels: North Atlantic Military Committee, 1992. MCM-PAA-031-92.
NATO Handbook. Brussels: NATO Public Diplomacy Division. 2006. ISBN 92-845-0178-4.
 URL: <<http://hqweb.hq.nato.int>>, [cit. 2006-07-04].
 HRADECKÝ, Z. *Záznam o jednání: Konference NSIP Sofie.* Praha: OSP-SOPS MO, 2005. Evidenční číslo: 150-18/ 2005-3691. RMO 14/2005.

Seznam použitých zkratk:

ACO	Spojenecké velitelství pro operace (Allied Command Operations)
ACT	Spojenecké velitelství pro transformaci (Allied Command Transformation)
APF	fond předběžného plánování (Advanced Planning Fund)
Bi-SC	obě vrchní velitelství – Bilateral Strategic Commands (ACO a ACT)
CP	soubor možností-schopností (Capability Package)
DRR	revize/hodnocení obranných požadavků (Defence Requirements Review)
IBAN	mezinárodní auditní výbor NATO (International Board of Auditors for NATO)
IC	výbor pro infrastrukturu (Infrastructure Committee)
IS	mezinárodní štáb/sekretariát (International Staff)
LOA	stupeň ambicí (Level of Ambitions)
LTCR	dlouhodobé požadavky schopností (Long Term Capability Requirements)
MC	vojenský výbor (Military Committee)
MG	ministerská směrnice (Ministerial Guidance)
MTRP	střednědobý plán zdrojů (Medium Term Resource Plan)
NAC	Severoatlantická rada, rada NATO (North Atlantic Council)

NACMA	Hlavní úřad pro velení a řízení letectva NATO (NATO Air Command and Control System Management Agency)
NAMSA	Agentura NATO logistiku a zásobování (NATO Maintenance and Supply Agency)
NC3A	Agentura NATO pro konzultace, velení a řízení (NATO Consultation, Command and Control Agency)
NMA	vojenské orgány NATO (NATO Military Authorities)
NSIP	program bezpečnostních investic NATO (NATO Security Investment Programme)
SACLANT	Vrchní velitelství NATO v Atlantiku (Supreme Allied Command Atlantic)
SAFR	pololetní zpráva o hospodaření (Semi-Annual Financial Report)
SC	strategické velitelství (Strategic Command)
SID	Ředitelství pro strategické investice (Security Investment Directorate)
SRB	Nejvyšší/Hlavní rada pro zdroje (Senior Resource Board)
TACE	předběžný odhad nákladů typu A (Type A Cost Estimate)
TBCE	předběžný odhad nákladů typu B (Type B Cost Estimate)